

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

11.08.2021

Vår ref:

2021/2547

Deres dato:

10.03.2021

Deres ref:

Martin Nymo
Krokkbekken Panorama, Orrfuglveien 9
9325 Bardufoss

Saksbehandler, innvalgstelefon
Cathrine Amundsen, 77642031

Tillatelse til utsetting av fjelledelgran til juletreproduksjon - Nymo - Målselv - og melding om behov for befaring

Vi viser til din søknad om utsetting av utenlandske treslag datert 10.03.2021, nærmere bestemt fjelledelgran med formål juletreproduksjon på Nymo og i Nymolia på eiendommen 5418-34/1 i Målselv kommune. Statsforvalteren gir nå tillatelse til utsetting av fjelledelgran i område 1, mens i område 2 er saken utsatt grunnet behov for befaring av området før endelig behandling.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 a og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark tillatelse til å plante inntil 200 fjelledelgrantrær på landbrukseiendommen 5418-34/1, ved Nymo i Målselv kommune, på område 1 på 10 dekar, jf. kart i søknaden av 10.03.2021.

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av fjelledelgran med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som område 1 i søknaden av 10.03.2021.
2. Trærne må hogges seinest før de er 25 år eventuelt setter kongler.
3. Dersom trærne setter kongler, skal trærne fjernes i god tid før frøene blir modne.
4. Det bør årlig undersøkes om det er spredning av fjelledelgran utover det arealet tillatelsen gjelder.
5. Ved hogst skal alle trær fjernes, og det skal ikke settes igjen livsløpstrær.
6. Trærne kan ikke tas ut og selges med rot.
7. Tillatelsen gjelder til 21.12.2024.

Dersom eiendommen skifter grunneier før trærne hogges, må ny eier orienteres om vilkårene knyttet til plantefeltet.

Det er klagerett på vedtaket innen 3 uker etter at du eller den som klager mottok brevet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Miljødirektoratet er klageinstans, og eventuell klage sendes Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Om søknaden

Det søkes om tillatelse til å plante inntil 500 trær av fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) på 30 daa fordelt på to områder, et 10 dekar stort areal, nedenfor gården Nymo mot Målselva, og et 20 dekar stort areal, i Nymolia, begge på landbrukseiendommen 34/1, i Målselv kommune.

Område 1: Arealet på 10 dekar, kalt område 1, er i gårdskart hovedsakelig registrert som fulldyrka jord (8 dekar), og er i søknaden beskrevet som tidligere jordbruksareal som de siste 15 årene ikke har vært driftet. Resterende areal rundt innmarka er ifølge flyfoto hovedsak ung skog og noe produktiv løvskog. Det er i søknaden nevnt at det er registrert klåved (NT) i nærheten av det omsøkte arealet. Søker oppgir at de vurderer at plantefeltet ikke vil ha negativ økologisk effekt på klåved-lokaliteten. Berggrunnen er amfibolitt, mens løsmassene er elve- og bekkeavsetninger, der sistnevnte gir svært gunstige vilkår for biologisk mangfold og sjeldne naturtyper.

Område 2: Det andre området er på 20 dekar og ligger i Nymolia, på ca. 300 – 350 m.o.h. Det er i dag registrert med hovedtreslag lauvskog av middels til høy bonitet. Arealet er ellers ikke beskrevet. Berggrunnen er granitt, mens løsmassene er morenemateriale, som er usammenhengende eller ligger i et tynt dekke over berggrunnen (NGU). Det er i søknaden oppgitt at det ikke er kartlagt trua, sjeldne eller utvalgte arter eller naturtyper innenfor området.

Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndighetene kan sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, ([FOR-2013-03-15-284](#)), sist endret 15.03.2013. Ansvaret for søknadsbehandlingen ligger hos miljøavdelingen, men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet, jf. § 1. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag, skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges, jf. § 7 første ledd, og andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven § 14.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§ 8), hvis ikke, skal føre var-prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater (§ 12).

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Dersom det plantes på dyrka mark, vil søknaden også kreve omdisponering etter jordloven § 9. Det er i søknaden oppgitt at arealet er omdisponert til skogsmark.

Statsforvalterens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av fjelledelgran (LO) vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes, og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold. Det er kun vurdert

utsetting i område 1, da det for område 2 foreligger for lite opplysninger om naturverdiene i området, slik at vi planlegger en befaring i området før vi endelig kan behandle saken.

Fjelledelgran og risiko for spredning

Fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*) er et vestamerikansk fjelltre med naturlig utbredelse fra New-Mexico i sør til Alaska i nord og hovedutbredelse i Rocky Mountains (Artsdatabanken). Grana setter i utgangspunktet frø fra 20-årsalderen og forynger seg lett. Frøene er tilpasset vindspredning, men spres også med fugl. Den er hardfør, tåler skygge og trives på god jord med rikelig frisk fuktighet, men også i mindre næringsrik jord (Miljødirektoratet 2017). Grana har vært plantet i mindre skala i Norge siden 1900-tallet, på et areal som dekker om lag 2 km² skog. Under våre forhold er det antatt at fjelledelgran setter frø fra ca. 30-40 års alder.

Fjelledelgran (LO) er i fremmedartslista for 2018 vurdert til å ha et moderat invasjonspotensial, og liten økologisk effekt, slik at status er at den har en forholdsvis lav risiko for spredning. Det kan se ut til at den i større grad er tilpasset fjellskogen og skogen nordpå. Den er innført i Norge som skogstre, til juletreproduksjon og som prydtre.

Naturmangfold: mangfoldet av landskap, biologisk mangfold og geologisk mangfold i område 1

I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det er ikke registrert prioriterte arter, truede eller sjeldne arter, utvalgte naturtyper etter rødlistede arter eller naturtyper i selve området som omsøkes for utplanting kalt område 1 med unntak av klåved (NT). Registreringen er over 100 år gammel, og stedsangivelsen kan være omtrentlig. Beskrivelsen av funnstedet er likevel relativt god, da observasjonen er gjort nedenfor Nymo gård. Dersom arten observeres innenfor området, må klåveden og voksestedet bevares.

Naturtypene i område 1 ble kartlagte i regi av Miljødirektoratet i 2019, og det ble da ikke funnet trua eller viktige naturtyper innenfor lokaliteten. I områdene rundt langs Måselva ble det imidlertid funnet flomskogsmark (VU) av høy og moderat lokalitetskvalitet, som tilsier høy forvaltningsprioritet eller stor verdi. Naturtypen ble i 2018 vurdert som sårbar, og det er ikke ønskelig at fjelledelgrana spres inn i disse områdene. Områdene med flomskogsmark er registrert fra 130-200 meter fra plantefeltet, og er kalt [Snuten](#), [Stenersenholmen 5](#) og [Stenersenholmen 6](#).

Det er også registrert åpen flomfastmark (NT) av moderat lokalitetskvalitet, som har middels forvaltningsprioritet eller verdi: [Stenersenholmen 4](#), [Holmen 2](#), [Yttermoen vest 2](#), 140-190 meter fra det omsøkte området.

Det søkes om utplanting av fjelledelgran på fulldyrka jord (AR5) som har vært brukt til eng og åker, men som de siste årene ikke har vært i drift. Det er i søknaden oppgitt at arealet er omdisponert til skogsmark. Berggrunnen består i hovedsak av amfibolitt/granittiske bergarter, som er dekket av elve- og bekkeavsetninger (NGU). Det omsøkte området har middels til svært høy bonitet, og består av blandingsskog.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av naturmangfoldet. I dette tilfellet ligger det et plantefelt med norsk gran like ved, slik at endringen i landskapet blir mindre enn den kunne ha blitt. Det omsøkte arealet ligger ellers i et relativt åpent kulturlandskap, slik at det vil være viktig å ta hensyn til landskapsverdiene ved etablering av plantefeltet.

Når det gjelder hvilke økologiske konsekvenser utplantingen av fjelledelgran kan få i dette området, har vi lagt vekt på at arten har lav risiko for spredning, jf. Artsdatabankens vurderinger i fremmedartslista for 2018. Siden dette gjelder juletreproduksjon, har vi også satt vilkår om at trærne må hogges innen 25 år, slik at en unngår frøproduksjon og videre spredning på stedet. Det er også satt vilkår om at det ikke skal settes igjen foryngelsesplanter ved hogst. En eventuell ny juletreproduksjon med samme treslag, må da behandles på nytt i medhold av denne forskriften.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til at Statsforvalteren vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning dersom trærne hogges før de får kongler. Kunnskapsgrunnlaget knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av fjelledelgran er noe mangelfullt, men den kunnskapen som foreløpig foreligger, indikerer ikke stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet.

Vi vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er godt nok jf. naturmangfoldloven § 8, og vil ikke legge føre var prinsippet i § 9 til grunn. Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Vi vurderer at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil medføre noen vesentlig samlet økt belastning på økosystemet. Selv om risikoen for spredning ikke er veldig stor, anser vi det likevel som nødvendig å sette vilkår om gjennomføring av internkontroll og fjerning av eventuelle trær som sprer seg fra plantefeltet.

Konklusjon:

Utplanting av fjelledelgran som omsøkt på område 1 på Nymo i Målselv kommune, vil påvirke det området der det plantes ut trær, men vil ikke berøre den sårbare flomskogsmarka som ligger i nærheten, ettersom utsettingen kun gjelder juletreproduksjon. Arten er i gjeldende fremmedartsliste (2018) vurdert å ha lav risiko for spredning, og risikoen reduseres når det stilles vilkår om at trærne skal hogges innen 25 år. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av fjelledelgran som omsøkt ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig.

For område 2 er det nødvendig med befaring før endelig behandling av søknaden. Befaringen er foreløpig planlagt i løpet av august, slik at vi forventer at saken kan ferdigbehandles innen fire uker.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland
fung. miljødirektør

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Målselv kommune Mellombygdveien 216 9321 MOEN